

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 2

นุชญา ตะทิดโม*

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 2 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 2 จำนวน 123 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (Independent sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า

1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านหลักสูตรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการหลักสูตรและด้านการให้บริการทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหานครเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 7 ใน

คำสำคัญ ความพึงพอใจ การจัดการศึกษา โรงเรียน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา

กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติงานในการพัฒนาการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องพัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ปลูกฝังและเสริมสร้าง ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนากำลังคน ด้านเทคโนโลยี พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความคิด พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดระบบ ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา มุ่งพัฒนาคน และสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ รัฐได้ตระหนักว่าการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้การพัฒนาคนที่สมบูรณ์ต้องพัฒนา ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมและเกิดขึ้นได้ ตลอดเวลารวมไปถึงเมื่อนักเรียนอยู่นอกโรงเรียนด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ตั้งแต่ผู้ปกครอง ชุมชนครูและผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาทุกคน เขตพื้นที่ การศึกษาและข้าราชการในส่วนกลาง สื่อมวลชน และภาคส่วนอื่นๆ ของสังคมเกิดความ ตระหนักว่าตนเองมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาของนักเรียนซึ่งในปัจจุบันแม้จะเป็นเพียงเด็กและเยาวชนแต่ในอนาคตจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ต้องมีคุณภาพ เพื่อสามารถรับผิดชอบระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควบคู่ไปกับการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม สุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีรวมทั้งการบริหารและการจัดการศึกษาของบุคลากรทุกกลุ่ม ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการจัดการศึกษา เพราะสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตเด็ก คือ บ้านและ โรงเรียน ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่ถูกต้องจากโรงเรียน เมื่อได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นการเสริมแรงจากครูเด็กจะเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาในทุกๆด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นครูมีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้การดำเนินงานและเสนอแนวทางในการจัดการศึกษา เนื่องจากจุดมุ่งหมายของโรงเรียนและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาต่างก็มุ่งที่จะพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ ผู้บริหารและครูเปรียบเสมือนผู้นำของเด็ก หากต่างคนต่างนำกันไปคนละทิศละทางจะเป็นเส้นขนานสองเส้นที่ไม่พบกัน ดังนั้นครูจะต้องรับทราบปัญหาของการบริหารสถานศึกษาและหาแนวทางการจัดการศึกษาที่ทำให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามแนวทางที่ถูกต้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม โรงเรียนได้จัดให้มีการจัดให้มี การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีให้ครูได้ทราบถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่ม

งาน และผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เนื่องจากพื้นฐานของครูแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจทำให้ครูแต่ละกลุ่มมีความต้องการและให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแตกต่างกันด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดผลดีแก่นักเรียน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ตลอดจนเพื่อทราบว่าครูที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ และประสบการณ์การทำงาน มีความพึงพอใจต่อการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 แตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 123 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krecie & Morgan, 1970) และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรต้นได้แก่ เพศ และประสบการณ์ ตัวแปรตามได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านครูและผู้บริหาร และด้านการให้บริการทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 มีลักษณะเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้บริหารและครู และด้านการให้บริการทางการศึกษา หากค่าความเชื่อมั่นได้ 0.95 ขึ้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ
2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการแล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของบรอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95
4. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
5. ขั้นตอนการแปลผล กำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนนดังนี้
 - 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับมากที่สุด
 - 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับมาก
 - 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับปานกลาง
 - 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับน้อย
 - 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับมากที่สุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 30 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยวิเคราะห์ค่าที (Independent sample t-test)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบ โดยวิธีเซฟเฟ (Scheffe's Post hot comparison)

7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัย นำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

8. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับทำวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน มีความพึงพอใจมากที่สุด และข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมสืบสานประเพณีในท้องถิ่น มีความพึงพอใจน้อยที่สุด และด้านหลักสูตรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่ 5 หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีความพึงพอใจมากที่สุด และข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตรและด้านการให้บริการทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การแสดงความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมีวิธีการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้บริหารและครู และด้านการให้บริการทางการศึกษา รวมถึงผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้การบริหารจัดการการศึกษาเป็นที่พึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาของ ขวัญเรือน เสราธรรมย์ ที่กล่าวว่า หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นยึดหลักที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลกเพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิตรวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับการวิจัยของ บุตราลักษณ์ สืบบุตร (2557) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบัว จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า 1. ครูมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. ครูที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอบัว จังหวัดน่าน ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายในและด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและใช้เอกสารประกอบหลักสูตรระดับมาก ทั้งนี้เพราะกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทำให้หน่วยงานทั้งในระดับกรม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใช้ในโรงเรียนได้ ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สามารถจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ตนเองสอนได้ และมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการศึกษาได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอนจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนเองและ

ช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งสำคัญในการสอน และผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558) ที่ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มเวียงสา 3 อำเภอเวียงสา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา รายด้าน ได้พบว่ามี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 ด้านหลักสูตรพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนางาน วิชาการในโรงเรียน กลุ่มเวียงสา 3 อำเภอเวียงสา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทอดชัย ไสยลักษณ์ (2555) ที่กล่าวว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความพึงพอใจต่อการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการวางแผนพัฒนาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้และการจัดตารางสอน และด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนโยบายจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบ การเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนดีมีคุณภาพ ตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยกำหนดให้ขับเคลื่อนผลักดันยุทธศาสตร์ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการให้เกิดความชัดเจนทางยุทธศาสตร์ และกระบวนการในการทำงาน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ได้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระและส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และทักษะชีวิต ครูมีความเข้าใจและเข้าถึงผู้เรียนออกแบบการจัดการเรียนการสอน ได้ ตรงกับความต้องการและความสามารถของนักเรียนอมีการใช้สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การประเมินผลการเรียนของนักเรียนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การให้ความช่วยเหลือทางการเรียนแก่ นักเรียนทุกคน และมีการนำผลการประเมินนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของนิตยา กัณณิการณ์ (2553) ที่กล่าวว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครู เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมกรปฏิบัติงานหรือการพัฒนางาน ซึ่งผู้ ประกอบวิชาชีพจะต้องปฏิบัติงาน ในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกับการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความ ชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่ กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน และผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภานุรัตน์ นันตา (2555) ที่ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยรวมทุกด้านอยู่ใน

ระดับมาก และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในด้านนี้โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สรัญญา วรรณศิลป์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 3 ด้านผู้บริหารและครู โดยภาพรวมและรายข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของทฤษฎีและหลักการ บริหาร เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม จึงพูดได้ว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ คือ ผู้ที่สามารถประยุกต์เอาศาสตร์ การบริหารไปใช้ได้อย่างมีศิลปะ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทางการจัดการศึกษานั้นองค์ประกอบ สำคัญของความสำเร็จในอันดับต้นๆ คือ พฤติกรรมในการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน ที่ได้แสดงออกกับ บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารด้วยความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ บุคลากรย่อมทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้ สอดคล้อง กับแนวคิดของเสถียร เหลืองอร่าม ที่กล่าวว่า ความสำคัญของความพึงพอใจคือ สิ่งสำคัญในการบริหาร เพราะความพึงพอใจในงานที่ทำจะช่วยให้เกิดผลประโยชน์เกื้อกูลต่องานและองค์กร และทำให้เกิด ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วนิตา แสนสิงห์ (2556) ที่ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อพฤติกรรม การบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโพธิ์ชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงาน บุคคลด้านการ บริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล ชาวชายโงง (2553) ที่ ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนศึกษานารีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนศึกษานารีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 ด้านการให้บริการทางการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า สถานศึกษาได้จัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ได้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ต่างๆ สถานศึกษาได้จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆระหว่างสถานศึกษาและชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของทางสถานศึกษาได้อย่าง เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ พิทยาภรณ์ มานะจิต ที่กล่าวว่า การให้คนในชุมชนเข้ามาเยี่ยมชม โรงเรียนก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างการมีส่วนร่วมโดยทางโรงเรียนอาจจะทำหนังสือเชิญชวน ผู้ปกครอง และมีการแนบเอกสาร เช่นตารางแสดง วัน เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็กแต่ละชั้นเรียน

หรือแสดงตารางเวลาว่างของครูหรือผู้บริหารไว้ด้วย เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น และผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร แสงประพันธ์ (2558) ที่ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารด้านการบริหารงานในโรงเรียนหนองสองห้องวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่าความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารด้านการบริหารงานในโรงเรียนหนองสองห้องวิทยาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร สุทธิประภา (2558) ที่ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอกระทุ่มแบน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะครูชายที่สอนอยู่ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษามากกว่าครูหญิง สอดคล้องกับสมมติฐาน และรายด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน อาจสืบเนื่องมาจาก ครูไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงมีสิทธิเสรีภาพและโอกาสในการแสวงหาความรู้เท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนได้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรัญญา วรรณศิลป์ (2556) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา เชื้ออินทร์ (2558) ที่กล่าวว่า ครูโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีกรอบการทำงานอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้าง

เป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากและน้อยต่างก็ต้องได้รับมอบหมายงานคล้ายคลึงกัน โดยเป็นการทำงานภายใต้โครงสร้างเดียวกัน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา เชื้ออินทร์ (2558) ที่กล่าวว่า ครูโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุตราลักษณ์ สืบบุตร (2557) ที่กล่าวว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน และการส่งเสริมให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
3. ควรศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2
4. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร สุทธิประภา. (2558). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ขวัญเรือน เสราธรรมย์. (2552). หลักสูตรการพัฒนา. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- เทิดชัย ไสยลักษณ์. (2555). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นิตยา กัณณิกากรณ์. (2553). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุศราลักษณ์ สืบบุตร. (2557). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบัว จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พิทยาภรณ์ มานะจตุติ. (2549). การจัดและบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. เชียงใหม่: แพรวการพิมพ์.
- ภานุรัตน์ นันตาและคณะ. (2555). ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. ปริญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ลัดดาวัลย์ ใจไว. (2558). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนิดา แสนสิงห์. (2556). ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารการศึกษาอำเภอโพธิ์ชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สรัญญา วรรณศิลป์. (2556). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพิเศษ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปรินญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกัญญา เชื้ออินทร์. (2558). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสถียร เหลืองอร่าม. (2548). มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร : Human relations in organization. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.